

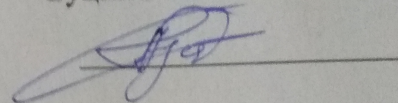
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Буцик Р.М.

(ініціали, прізвище)

«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ І КОМУНІКАЦІЇ В УПРАВЛІННІ

Освітній рівень: другий (магістр)

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність: 203 «Садівництво та виноградарство»

Освітня програма: Садівництво та виноградарство

Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

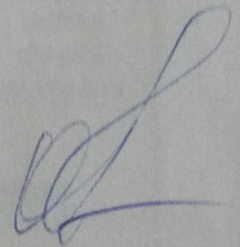
Умань – 2022 р. 2023-1-12 12:06

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія і комунікації в управлінні» для здобувачів вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» освітньої програми «Садівництво та виноградарство». – Умань: Уманський НУС, 2022 . 25с.

Розробники:

кандидат психологічних наук, доцент Осадча Л.А.

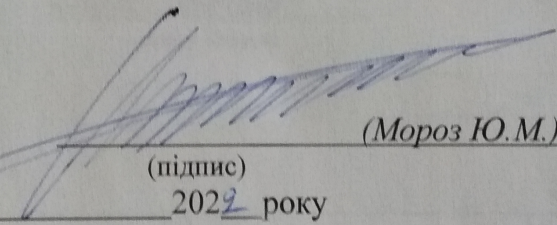
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

(назва кафедри)

Протокол від «08» 08 2022 року № 1.

Завідувач кафедри

«30» 08 2022 року

(підпис)

(Мороз Ю.М.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1.

Голова _____ (Тернавський А.Г.)
(підпис)

«31» серпня 2022 року

© УНУС, 2022 рік

©Осадча Л.А, 2022 рік

2023-1-12 12:06

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 <i>(1 кредит становить 30 годин)</i>	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство» (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – <u>1</u>	Спеціальність 203 «Садівництво та виноградарство» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		<u>1</u> -й	<u>1</u> -й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва) <i>(за наявності)</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – <u>90</u>		<u>1</u> -й	<u>1</u> -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – <u>4</u>	Освітній рівень другий(магістр) (назва) Освітня програма Садівництво та виноградарство (назва)	Лекції	
		16год.	<u>8</u> год.
		Практичні, семінарські	
		<u>14</u> год.	<u>4</u> год.
		Лабораторні	
		<u> </u> год.	<u> </u> год.
		Самостійна робота	
		<u>60</u> год.	<u>78</u> год.
Індивідуальні завдання: _____ год.			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Потреба у науково-психологічному обґрунтуванні професійної діяльності управлінця особливо гостро відчувається сьогодні, в період активної перебудови суспільного життя в Україні. Психологічні знання стали необхідністю і важливою складовою професійно-психологічної підготовки майбутніх спеціалістів аграрного виробництва в процесі вузівського навчання.

Магістри спеціальності «Садівництво та виноградарство» повинні володіти не лише знаннями, уміннями та навичками у відповідній галузі, а й бути підготовленими до управління в сучасних умовах.

Мета вивчення дисципліни: допомогти майбутнім спеціалістам усвідомити роль і значущість психологічного підходу в процесі управління, ознайомити з найважливішими теоретичними розробками, прикладними й експериментальними дослідженнями вітчизняних та зарубіжних психологів, підвищити рівень управлінської компетентності майбутніх спеціалістів за допомогою отримання ними психологічної підготовки в галузі соціального управління.

Завдання вивчення дисципліни: навчити враховувати закономірності психологічних стосунків та поведінки людей в організації, психологічні закономірності управлінської діяльності.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: навчальна дисципліна «Психологія і комунікації в управлінні» передуює вивченню наступних дисциплін: «Біометрія і основи математичного моделювання в галузі», «Сучасні технології та проектно-технологічні інновації садівництва».

Завданням вивчення дисципліни «Психологія і комунікації в управлінні» є здобуття таких компетентностей:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері садівництва та виноградарства при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

загальні компетентності:

-здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

-готовність керувати колективом у сфері особистої професійної діяльності з умінням толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.

Програмні результати навчання:

-демонструвати здатність до організації колективної діяльності, реалізації комплексних наукових і виробничих проектів з врахуванням наявних ресурсів та часових обмежень;

- доносити професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу;

-знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Загальні засади психології управління

Тема 1. Психологія управління як галузь психологічної науки

1. Історія і сучасний стан розвитку психології управління.

Основні джерела та передумови виникнення психології управління як самостійної галузі знання. Зародження і розвиток ідей психології управління в філософії та соціології.

Формування психологічних знань про управління в теорії управління та у сфері психології. Становлення і розвиток зарубіжної психології управління. Становлення і розвиток вітчизняної психології управління.

2. Базові поняття психології управління.

Психологія управління як галузь психологічної науки. Предмет, об'єкт і завдання психології управління. Структура, функції та основні закони психології управління. Методологія і методи психології управління.

Методи вивчення особистості.

Значення „Психології управління” для формування особистості керівника.

Тема 2. Зміст, структура та психологічні компоненти управління

1. Поняття про управління.

Основні підходи до аналізу змісту управління в сучасній вітчизняній і зарубіжній літературі. Управління як процес, який забезпечує ефективність функціонування певної організації. Управлінські функції як складові елементи процесу управління. Класифікація управлінських функцій.

Психологічні закони управлінської діяльності.

2. Структура управління в організації.

Поняття про „внутрішню” та „зовнішню” структури управління в організації. „Внутрішня” структура управління. Два рівні аналізу управління в організації: а) первинний, безпосередньо управлінський; б) вторинний, власне психологічний.

Психологічний зміст функцій управління. Базові управлінські функції. Планування, організація діяльності. Функція контролю. Власне психологічні, вторинні функції управління. Соціально-психологічні функції (комунікація, прийняття управлінського рішення, керівництво). Функція мотивації. Психологія мотивації.

„Зовнішня” структура управління. Взаємозв’язок „зовнішньої” та „внутрішньої” структури управління в організації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Психологічні особливості управлінської діяльності.

Тема 2.1. Психологія особистості менеджера.

1. Особистість у психології управління.

Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх врахування в управлінській діяльності. Теорії особистості та їх використання в управлінській практиці. Особливості поведінки особистості в групі. Професійна компетентність працівника та фактори, що впливають на її становлення. Управлінські потреби та мотиви управлінської діяльності.

2. Психологія особистості менеджера.

Поняття про професійно-важливі якості особистості менеджера. Вплив віку людини на успіх управлінської діяльності. Психологічні особливості жінки-працівниці. Фактори, що зумовлюють професійну компетентність працівника. Спрямованість особистості менеджера, її види. Управлінські потреби та мотиви управлінської діяльності. Типологія особистостей менеджерів: психогіометричні форми особистості, соціотипи. Самопізнання, самооцінка і самоконтроль менеджера як шлях до самовдосконалення. Емоційна регуляція поведінки.

Тема 2.2. Психологія керівництва і лідерства.

1. Колектив, як об’єкт управління.

Соціально-психологічне поняття групи. Класифікація груп. Первинна група, як група безпеки керівника. Формальна і неформальна структура виробничого колективу. Основні причини вступу людей до неформальних груп. Групова диференціація. Соціально-психологічний статус і соціальні ролі особистості. Групові норми і цінності. Соціометрія. Референтометрія. Основні теорії лідерства. Типи лідерів. Динаміка і рівні розвитку групи. Критерії стабільності первинного виробничого колективу. Групова сумісність, її види. Морально-психологічний клімат в структурах управління. Масовидні соціально-психологічні явища та управління ними.

2. Психологія особистості керівника.

Історичні аспекти дослідження. Феномен керівника в історії розвитку суспільства. Керівник (лідер) як об’єкт психологічного дослідження. Проблеми особистості керівника. Структура організаційних здібностей керівника.

Мотиваційна сфера особистості. Психологічні типи керівників. Гендерні особливості в управлінні. Емоційно-вольовий вплив керівника на підлеглих. Психологічна сутність авторитету як об’єктивної сторони управлінського

процесу. Психологія створення іміджу керівника. Ефективне управління іміджем.

Психологія формування особистісної кар'єри.

Причини неуспішного керівництва.

Тема 2.3. Психологія управлінського спілкування і впливу.

1. Авторитет і влада керівника.

Поняття авторитету. Структура авторитету. Псевдо авторитет. Типи псевдо авторитетів.

1. 2. Поняття про стиль керівництва.

Поняття про керівництво. Співвідношення понять „керівництво” та „управління”.

Керівництво як процес налагодження керівником міжособистісних стосунків з підлеглими.

Поняття про стиль керівництва. Типи влади в суспільстві. Два погляди на природу стилю керівництва: а) керівництво як вияв індивідуально-психологічних, особистісних характеристик індивіда; б) керівництво як результат сумісної взаємодії керівника з колективом.

Основні функції стилю керівництва. Вплив стилю керівництва на ефективність управління. Стиль керівництва індивідуальних та групових суб'єктів управління.

2. Зміст та структура різних стилів керівництва.

Поняття про структуру стилю керівництва. Основні групи характеристик, які визначають структуру стилю керівництва: а) рівень значущості для керівника спільної діяльності з колективом; б) міра орієнтації керівника на налагодження міжособистісних стосунків у колективі; в) тип спілкування керівника з підлеглими; г) ступінь урахування в процесі керівництва індивідуально-психологічних особливостей працівників та соціально-психологічних характеристик колективу; д) провідні методи керівництва; е) рівень самокритичності керівника.

Основні стилі керівництва: демократичний, авторитарний та ліберальний. Позитивні та негативні характеристики кожного зі стилів керівництва.

3. Індивідуальний стиль керівництва.

Індивідуальний стиль керівництва як система способів, методів та прийомів керівництва, яка притаманна конкретному керівникові і відрізняє його від інших керівників.

Структура індивідуального стилю керівництва. Роль провідних компонентів індивідуального стилю у визначенні „психологічного портрету” керівника. Вплив конкретних управлінських ситуацій на вияви індивідуального стилю керівництва.

Тема 2.4. Психологічні основи професійної діяльності.

1. Атрибуція кар'єри та успіху.

Поняття про кар'єру. Види кар'єри. Головне завдання планування і реалізації кар'єри. Основні атрибути кар'єрного росту та успіху.

Етапи кар'єри: попередній етап, етап просування, етап збереження, пенсійний етап.

2. Планування професійної кар'єри і стадії ділового життя.

Стадії ділового життя людини. Основні вимоги до кожного етапу ділової кар'єри.

Загальне і конкретне планування кар'єри.

Основні стадії планування кар'єри працівника.: а) особисте бажання знайти вищу посаду, особисті плани щодо самовдосконалення; б) вміння працювати з людьми; в) готовність ризикувати і брати на себе відповідальність.

Управління кар'єрою на внутріфірмовому ринку праці. Поняття підвищення кваліфікації. Перепідготовка. Психологічна компетентність – умова розвитку керівника.

Планування кар'єри керівника.

3. Імідж .

Сутність іміджу. Зовнішня форма іміджу. Складові іміджу. Позитивний та негативний імідж. Формування іміджу. Ефективне управління іміджем.

Тема 2.5. Психологія ефективного ділового спілкування.

1. Поняття про комунікацію та її роль в розвитку особистості та організації.

Психологія спілкування. Комунікативна, інтерактивна, перцептивна функції спілкування. Структура і фази спілкування. Засоби спілкування. Рівні спілкування. Гармонія і дисгармонія спілкування. Актуальні установки спілкування. Методичні прийоми, ефекти та психологічні закони ефективного спілкування. Комунікативна природа управління. Комунікативний потенціал особистості керівника.

2. Психологія ділового спілкування в управлінні.

Соціально-психологічна специфіка ділового спілкування в управлінській діяльності. Сутність і особливості ділового (управлінського) спілкування. Ділове спілкування як засіб управлінського впливу. Маніпуляції у діловому спілкуванні. Стратегія і тактика проведення ділових бесід. Загальні правила поведінки з керівництвом. Особливості стосунків із заступниками. Стратегія поведінки з „тяжким” керівником.

Мистецтво слухати і схилити до своєї думки. Невербальна комунікація в практиці ділових стосунків. Публічний виступ в управлінській діяльності

керівника. Етнокультурні та етнопсихологічні особливості ділового спілкування.

3. Психологія ділових переговорів.

Переговори як спосіб мислення і життя.

Інформаційно-комунікативна, регулятивна, координаційна, контролююча функції переговорів в управлінському процесі.

Вміння переконувати – основа ведення ділових переговорів.

Двосторонні переговори. Односторонні переговори.

Функціональний, процесуальний та предметний аспекти класифікації переговорів.

Psychology of effective business communication.

1. The concept of communication and its role in the development of the individual and the organization.

Psychology of communication. Communicative, interactive, perceptive functions of communication. Structure and phases of communication. Means of communication. Levels of communication. Harmony and disharmony of communication. Current communication settings. Methodical techniques, effects and psychological laws of effective communication. Communicative nature of management. Communicative potential of the manager's personality.

2. Psychology of business communication in management.

Socio-psychological specificity of business communication in managerial activities. The essence and features of business (management) communication. Business communication as a means of managerial influence. Manipulations in business communication. Strategy and tactics of business negotiations. General rules of conduct with management. Peculiarities of relations with deputies. Behavior strategy with a "difficult" manager.

The art of listening and leaning to one's opinion. Non-verbal communication in the practice of business relations. Public speaking in the manager's managerial activities. Ethnocultural and ethnopsychological features of business communication.

3. Psychology of business negotiations.

Negotiation as a way of thinking and living.

Informational and communicative, regulatory, coordination, controlling functions of negotiations in the management process.

The ability to persuade is the basis of conducting business negotiations.

Bilateral negotiations. Unilateral negotiations.

Functional, procedural and substantive aspects of the classification of negotiations.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин

модулів і тем	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Модуль 1. Загальні засади психології управління												
Тема 1. Психологія управління як галузь психологічної науки	14	2	2			10	16	2	2			12
Тема 2. Зміст, структура та психологічні компоненти управління	12	2	2			8	10					10
Разом за змістовим модулем 1	26	4	4			18	26	2	2			22
Модуль 2. Психологічні особливості управлінської діяльності.												
Тема 1. Психологія особистості менеджера.	14	2	2			10	14	2				12
Тема 2. Психологія керівництва і лідерства.	16	4	2			8	14	2				12
Тема 3. Психологія управлінського впливу	10	2	2			6	12	2				10
Тема 4. Психологічні основи професійної діяльності.	10	2	2			6	10					10
Тема 5. Психологія ефективного ділового спілкування. Psychology of effective business communication.	14	2	2			12	14		2			12
Разом за змістовим модулем 2	64	12	10			42	62	4	2			56
Усього годин	90	16	14			60	90	8	4			78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Методи досліджень в психології управління	2	2
2	Зміст, структура та психологічні компоненти управління	2	
3	Психологія особистості менеджера	2	
4	Психологія керівництва і лідерства	2	
5	Психологічні основи професійної діяльності	2	
6	Тренінг «Проведення ділової наради»	2	
7	Психологія ефективного ділового спілкування. Psychology of effective business communication.	2	2
	Разом	14	4

7. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1. Загальні засади психології управління			
1	Психологія управління як галузь психологічної науки Література: 2, 4, 11, 22, 28, 33, 50, 58, 61, 71, 77.	10	12
2	Зміст, структура та психологічні компоненти управління Література: 19, 21, 23, 24, 27, 38, 45, 46, 81.	8	10
Модуль 2. Психологічні особливості управлінської діяльності			
3	Психологія особистості менеджера Література: 7, 18, 26, 29, 34, 36, 37, 40, 43, 50, 56, 68.	10	14
4	Психологія керівництва і лідерства Література: 5, 7, 21, 22, 23, 24, 30, 41, 42, 44.	8	12
5	Психологія управлінського впливу Література: 4, 7, 11, 14, 18, 22, 28, 32, 38, 64, 68.	6	10
6	Психологічні основи професійної діяльності Література: 28, 44, 47, 60, 61, 63, 70, 74, 75, 76, 82, 83	6	10
7	Психологія ефективного ділового спілкування Література: 18, 22, 33, 35, 40, 48, 49, 53, 57, 59, 63, 78.	10	12

8. Індивідуальні завдання.

Тематика рефератів (на вибір студента)

1. Історія розвитку психології управління.

2. Сучасний стан психології управління.
3. Предмет, об'єкт і завдання психології управління.
4. Основні категорії психології управління .
5. Психологічні закони управлінської діяльності.
6. Методи дослідження у психології управління .
7. Поняття про управління. Основні підходи до аналізу змісту управління.
8. Управлінські функції. Класифікація управлінських функцій.
9. Структура управління в організації.
10. Специфіка управління в різних соціальних сферах (освіта, культура, наука, бізнес).
11. Психологічні особливості управління в системі аграрних формувань.
12. Поняття про психологічну готовність керівників до управління.
13. Зміст та структура психологічної готовності керівників до управління.
14. Мотиви управлінської діяльності керівників.
15. Когнітивний компонент психологічної готовності керівників до управління.
Значення психологічних знань для керівника.
16. Сукупність умінь і навичок, необхідних сучасному керівникові.
17. Особистісні характеристики керівника.
18. Теорії особистості та їх використання в управлінській діяльності.
19. Вплив віку людини на успіх управлінської діяльності.
20. Гендерні аспекти управлінської діяльності.
21. Управлінські потреби та мотиви управлінської діяльності.
22. Професійна компетентність працівника та фактори, що її зумовлюють.
23. Актуальність психологічних аспектів управління кадрами.
24. Психологічні особливості добору кадрів.
25. Психологічні особливості спільної діяльності в організації.
26. Критерії стабільності трудового колективу. Групова сумісність.
27. Феномен керівника в історії розвитку суспільства.
28. Структура організаційних здібностей керівника агроформування.
29. Психологічні типи керівників.
30. Психологічна сутність авторитету.
31. Психологія створення іміджу керівника агроформування.
32. Психологічні фактори ефективності управлінської діяльності керівників аграрних формувань.
33. Причини неуспішності керівництва.
34. Психологічний аналіз прийняття управлінських рішень.
35. Вплив суб'єктивних і об'єктивних факторів на прийняття управлінських рішень.
36. Основні вимоги до прийняття управлінських рішень.
37. Стили та типи прийняття управлінських рішень.
38. Вплив особистості керівника на ефективність прийняття управлінських рішень.
39. Правила прийняття управлінських рішень.
40. Теорії і моделі управління в сучасному менеджменті.
41. Природа стилю керівництва управлінського персоналу.
42. Зміст та структура стилів керівництва.
43. Основні стилі керівництва. Психологічні особливості.

44. Психологічні основи індивідуального стилю керівництва.
45. Психологічний аналіз факторів, які впливають на стиль керівництва.
46. Ефективність використання різних стилів управління в аграрному секторі економіки.
47. Поняття про мотивацію.
48. Потреба як основа виникнення мотивів.
49. Характеристика основних потреб працівників.
50. Роль мотивації керівника організації у забезпеченні мотивації діяльності його працівників.
51. Основні умови забезпечення мотивації працівників агроформувань.
52. Поняття про кар'єру.
53. Види кар'єри.
54. Етапи кар'єри.
55. Мотиваційна основа кар'єри.
56. Планування професійної кар'єри.
57. Залежність кар'єри керівника від особистісних характеристик.
58. Управління кар'єрою персоналу на внутріфірмовому ринку праці.
59. Підвищення кваліфікації – умова прогресивного розвитку.
60. Психологічна компетентність керівника.
61. Планування кар'єри керівника аграрного формування.
62. Поняття про соціально-психологічний клімат колективу.
63. Зміст та структура психологічного клімату.
64. Основні умови формування сприятливого психологічного клімату в колективі.
65. Необхідність врахування керівником агроформування психологічного клімату в процесі управління.
66. Зміст та структура комунікацій в організаціях.
67. Психологія ділового спілкування в управлінні.
68. Причини та види комунікативних бар'єрів.
69. Психологічні умови попередження комунікативних бар'єрів в організаціях.
70. Сутність і основні види конфліктів в агроформуваннях.
71. Функції конфліктів у процесі управління організаціями.
72. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в управлінні.
73. Структура та динаміка конфліктів, які виникають в агроформуваннях.
74. Основні способи поведінки особистості в конфлікті.
75. Рівні розв'язання конфліктів.
76. Принципи подолання конфлікту.
77. Методи подолання конфліктів.
78. Особливості динаміки конфліктів в організаціях.
79. Західні моделі прогнозування і розв'язання конфліктних ситуацій.
80. Наслідки конфліктних ситуацій.
81. Організація продуктивних конфліктів.
82. Призначення і види ділових переговорів.
83. Стадії ведення ділових переговорів.
84. Психологічні механізми і тактичні прийоми підготовки й ведення переговорів.
85. Психологічні основи ефективного переговорного процесу.

86. Вміння вести короткі переговори.
87. Імідж організації. Зовнішній вигляд організації.
88. Характеристика елементів іміджу.
89. Формування іміджу керівника і організації в системі аграрних формувань.
90. Реклама як соціально-економічне явище і психологічний феномен.
91. Види реклами.
92. Засоби реклами.
93. Мотиви звернення до реклами.
94. Моделювання процесів рекламної діяльності.
95. Принципи створення реклами.
96. Планування рекламної кампанії.
97. Контроль за ефективністю реклами.
98. Проблема етики і права в галузі реклами.
99. Особливості реклами в сільському господарстві.
100. Основні правила реклами.

8. Методи навчання

Навчальні заняття з дисципліни здійснюватимуться у формі тематичних, проблемних лекцій, практичних та семінарських занять із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів; застосування інтерактивних методів навчання, таких як аналіз ситуацій, обмін думками, рольові та ділові ігри, психологічний тренінг, мозковий штурм тощо, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, есе; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

9. Методи контролю

Рейтингова система оцінювання, яка передбачає усне і письмове опитування; поточний модульний контроль; презентація есе, рефератів, залік. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів студентів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, написання реферату з презентацією, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом. *Модульний контроль* є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом тестів за змістовими модулями. Кількість модулів, змістових модулів та максимальний бал на кожному етапі модульного контролю зазначаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Рейтинговий показник – числова величина, яка складається з певної суми балів усіх модулів, змістових модулів навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку.

10. Розподіл балів, які отримують студенти
Форма контролю – залік

Поточний (модульний) контроль							Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
14	14	14	14	15	15	14	

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1.Осадча Л.А. Психологія управління в системі аграрних формувань: Навчальна програма для підготовки студентів зі спеціальності «Менеджмент організацій» та перепідготовки керівників аграрних формувань. За наук. ред. Л.М.Карамушки. К. Міленіум. 2021. 56 с.

2.Осадча Л.А. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Психологія управління» (спеціальність: менеджмент організацій, плодоовочівництво і виноградарство освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр). Умань.2021. 48 с.

3.Осадча Л.А. Комплекс діагностичних методик з дисципліни «Психологія управління». Умань. 2022. 116 с.

4. Осадча Л.А. Психологія управління (навчально-методичний посібник). Умань. Візаві. 2022. 120с.

13. Рекомендована література Базова

1. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління. Навч. К. ЗАТ „Нічлава”. 2000. 280с.
2. Дуткевич Т.Г. Загальна психологія. К:ЦУЛ. 2019. 388 с.
3. Карамушка Л.М. Психологія управління. К. Міленіум. 2003. 344с.
4. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. К. Екс–Об. 2000. 248 с.
5. Максименко С.Д. Загальна психологія. К:Центр учбової літератури, 2019. 272 с.
6. Мельник Л.П. Психологія в управлінні. К. Основа. 2003. 300 с.
7. Мельник Л.П. Психологія управління. К. МАУП. 2001. 176 с.
8. Орбан–Лембрик Л.Е. Психологія управління. К. 2003. 568 с.
9. Палеха Ю. І., Кудін В. О. Культура управління та підприємництва. Навчально–методичний посібник. К. МАУП. 1998. 96 с.
10. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва. Навчальний посібник Львів, 2001. 276 с.
11. Психологія управління в бізнесі. Навч. Посібник. Іпатов Е.Ф., Лемківський К.М., Павловський В.В. Харків–Київ. НМЦВО.2002. 320 с.
12. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління. Підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 664с.

Допоміжна

13. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. Інформаційно–аналітичний збірник (випуск 5) / За ред. П.Т.Саблука та ін.К.: ІАЕ УААН, 2002. 647 с.
14. Вдовенко Л.О. Мотиви поведінки підприємців / Економіка АПК. 2002. №6. С. 111–115.
15. Гречаний В.М. Менеджмент агропромислового комплексу в умовах ринкових відносин та приватної власності / Економіка АПК. 2002. №6. С. 31–37.
16. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління: Навч. К.: ЗАТ „Нічлава”. 2000. 280с.
17. Дмитренко Т.А., Дорошенко Є.А. Оцінка рівня культури персоналу: Навч.–практич. посібник. К.: МАУП, 1998. 88 с.
18. Джеймс А.Р., Стонер Е. Вступ у бізнес: Пер. з англ. / За ред. і вступ. ст. Й.С.Завадського.К.: Європейський університет фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2000.146 с.
19. Іванова І.В. Менеджер – професійний керівник: Навч. посібник.К.: КНТЕУ, 2001.107 с.
20. Каленюк І.С. Удосконалення підготовки кваліфікованих кадрів АПК / Економіка АПК.2001.№3.С. 99–102.
21. Карамушка Л. М. Психологія управління закладами середньої освіти: Монографія. К.: Ніка–Центр, 2000. 332 с.
22. Карамушка Л.М. Психологія управління.К.: Міленіум, 2003. 344с.

23. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навчальна програма для підготовки менеджерів та практичних психологів.–2–е вид., доповн.К.: Міленіум, 2004.52 с.
24. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посібник.К.: Либідь, 2004.424 с.
25. Козакевич А.С. Діяльність жінки–керівника в контексті розвитку менеджменту сільськогосподарських підприємств: Автореф. дис. ... канд. економ. наук: 08.06.01 /Національний аграрний університет.Київ, 2004.19 с.
26. Коломінський Н.Л. Психологія педагогічного менеджменту: Навч. посібник. К.: МАУП, 1996. 176 с.
27. Комінко С., Курант Л., Самборська О., Фетодюк Т., Ніколенко С. Психологія в менеджменті. Навчальний посібник. Тернопіль, 1999. 400 с.
28. Лемберт Т. Ключові проблеми керівника. 50 перевірених способів вирішення проблем: Пер. з англ. К.: Наукова думка, 2001. 303 с.
29. Лозниця В.С. Психологія менеджменту.К.: Екс–Об, 2000. 248 с.
30. Малік М.Й. Основи аграрного підприємництва.К.: ІАЕ, 2001.582 с.
31. Мельник Л.П. Психологія в управлінні. К.: Основа, 2003. 300 с.
32. Мельник Л.П. Психологія управління. К.: МАУП, 2001. 176 с.
33. Мельник Л.П., Осадча Л.А. Проблеми психологічної готовності менеджерів аграрного виробництва до управлінського спілкування / Економіка АПК.2002.№10.С. 128–133.
34. Мельник Л.П., Осадча Л.А. Психологічна підготовка жінок–менеджерів агроформувань в умовах вузу / Проблеми освіти: Наук.–метод. зб. / Кол. авторів.К.: Наук.–метод. центр вищої освіти, 2001. Вип. 26.С. 143–147.
35. Мельник Л.П. Структурна модель успішного керівника аграрного формування / Актуальні проблеми психології. Том 1. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія.К.: Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України, 2002.Ч. 10.С. 128–130.
36. Volodymyr Bekh, Yulia Bekh. Theory of social work. К. Університетська книга. 2013, 208 с.
37. Effective Teaching in Schools Theory and Practice. Oxford University Press. 2009. 2009 p.

14. Інформаційні ресурси

- http://www.psychol.ras.ru/ippp_pfr/journal/ - Журнал практичної психології і психоаналізу. Архів номерів.
- <http://www.elb.ru/self/> - Психологічний портал розвитку людини
- <https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/knowledge-guide/292887-yak-spravlyatisya-zi-svoyimi-emotsiyami-9-istoriy-pro-psihologiyu-na-vsi-vipadki-zhittya>
2. <https://sch15.edu.vn.ua/56->
  3. <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/9705/>
  4. https://iq.vntu.edu.ua/fm/fdb/2187/site/SPP/porady/cikava_psyhologia.pdf6.
- <http://www.effecton.ru>

5. https://arpp.com.ua/blog/crisis-video/?gclid=EAIaIQobChMIvtuz7ajW-gIVdQqiAx3xOAIXEAMYAiAAEgKQtfD_BwE
6. <http://shhc-pto.sumy.ua/index.php/dilimosya-dosvidom/psikhologichna-sluzhba/tsikava-psykholohiia>
7. https://kavist.com.ua/top-10-najkrashhix-knig-z-psixologi%D1%97/?gclid=EAIaIQobChMIx-6P3qvW-gIVTUaRBR0CMQwfEAMYAiAAEgKo_fD_BwE

14. Зміни у робочій програмі на рік

В 2022 р. в робочій програмі відповідно до навчального плану внесено зміни в структуру дисципліни, оновлено методичне забезпечення, список рекомендованої літератури.